

PLAN VAN AANPAK & VOORTGANG CO₂

Rapportage conform de gestelde eisen in
handboek CO₂-Prestatieladder 3.1

*Happy people
make happy people*

Auteur(s):
Jesper Kloeke
Tim Platteel

Geaccordeerd door Concerndirectie:

X

Maartje Bouvy
CFO

Geaccordeerd door Duurzaamheidsmanager:

Tim Platteel
Duurzaamheidsmanager

COLOFON

Het format voor deze rapportage is opgesteld door Facilicom Energiemanagement.

-

Facilicom Energiemanagement
Van Leeuwenhoekweg 1
5482 TK Schijndel

0495 - 590500

<https://www.facilicom-energie.nl/>
energie@facilicom.nl

Dit format mag uitsluitend worden ingezet voor eigen gebruik en niet voor commerciële doeleinden

Inhoud

1. Inleiding.....	4
2. Actuele CO ₂ -Footprint, 2021	5
2.1 CO ₂ -footprint 2021	5
2.2 Kruistabel ISO 14064-1.....	8
3. Voortgang CO ₂ -uitstoot 2022	9
3.1 Voortgang reductiemaatregelen	10
3.2 Voortgang reductiedoelstellingen	10
3.3 Projecten met gunningsvoordeel	10
4. CO ₂ -Reductiebeleid	11
4.1 Energiebeoordeling	11
4.1.1 Energiebeoordeling wagenpark 2020	11
4.1.2 Energiebeoordeling panden	13
4.2 KPI's om voortgang te monitoren	16
5. Reductiedoelstellingen	18
5.1 Vergelijking met sectorgenoten	18
5.1.1 CSU	18
5.1.2 Securitas	18
5.1.3 Van Dorp	18
5.1.5 Conclusie vergelijking sectorgenoten	18
5.2 Reductiedoelstellingen	19
6. Reductiemaatregelen	20
6.1 Reductiemaatregelen zakelijke reizen (Scope 1, Scope 2, Business travel)	20
6.2 Reductiemaatregelen panden (Scope 1, Scope 2)	21
Bijlage 1: Monitoring KPI's	25
A.1 Uitstoot wagenpark	25
A.2 Uitstoot gasverbruik	26
A.3 Uitstoot elektriciteitsverbruik	27
A.4 Uitstoot Business travel	27

1. Inleiding

Voor u ligt het CO₂-managementplan van Facilicom Group, hierna te noemen Facilicom, met informatie omtrent de CO₂-prestatieladder. Bij Facilicom, één van de grootste werkgevers van Nederland, staat duurzaamheid hoog op de agenda. Dit rapport is door Facilicom opgesteld met als doel om vanuit haar maatschappelijke verantwoordelijkheidsbesef actief werk te maken van CO₂-reductie. De CO₂-prestatieladder is hierbij een uiterst geschikt instrument, omdat organisaties met een certificaat twee keer zoveel CO₂ reduceren^[1]. Het rapport is opgesteld aan de hand van de eisen beschreven in het Handboek CO₂-prestatieladder 3.1^[2].

Facilicom heeft zichzelf als doel gesteld om in 2030 als één van de eerste grote organisaties CO₂ neutraal te zijn in scope 1 en 2^[3]. Om dit doel te behalen is Facilicom deels afhankelijk van de technologische ontwikkelingen. Mochten de technologische ontwikkelingen niet toereikend blijken voor Facilicom, zal Facilicom de overgebleven CO₂-uitstoot compenseren.

Om de ambities waar te maken is medewerking van iedereen binnen de organisatie nodig. Van alle medewerkers wordt verwacht dat zij hun werkzaamheden uitvoeren in overeenstemming met het beleid van Facilicom. Open en transparante communicatie is hiervoor van groot belang om het bewustzijn en de participatie van de medewerkers te verhogen. De verantwoordelijkheden voor het vormgeven van het energiebeleid, het bepalen van de te nemen reductiemaatregelen en het uitvoeren van het communicatieplan is belegd bij de in eind 2020 aangestelde duurzaamheidsmanager, Tim Platteel. Daarnaast is CFO, Maartje Bouvy, namens de concerndirectie eindverantwoordelijke voor het duurzaamheidsbeleid.

Dit rapport voldoet aan de eisen van de CO₂-Prestatieladder Handboek 3.1 en ISO 14064-1 par. 9.3.1 en ISO 50001 zoals aangegeven in het CO₂ managementplan. Er heeft geen wijziging plaatsgevonden omtrent de organisatiegrens, activiteiten en locaties in 2021 ten opzichte van het basisjaar 2019. De beschrijving van de organisatie is terug te vinden in het CO₂ managementplan. Deze organisatiegrenzen zijn dus wederom gebruikt om in *hoofdstuk 2* de actuele CO₂-footprint van 2021 te bepalen. In *hoofdstuk 3* wordt de CO₂-footprint van 2021 vergeleken met het basisjaar 2019 om de voortgang te bepalen. Vervolgens worden in *hoofdstuk 4* de KPI's gepresenteerd en is de energiebeoordeling beschreven. De resultaten en mogelijke verbeterpunten vanuit hoofdstuk 3 en 4 worden in respectievelijk *hoofdstuk 5* en *hoofdstuk 6* vertaald in reductiedoelstellingen en reductiemaatregelen.

^[1] Rietbergen, M. G., Opstelten, I. J., & Blok, K. (2017). Improving energy and carbon management in construction and civil engineering companies—evaluating the impacts of the CO₂ Performance Ladder. *Energy Efficiency*, 10(1), 55-79.

^[2] SKAO. (2020, juni). Handboek CO₂-prestatieladder 3.1.

https://media.skao.nl/content/ska/skadownload/CO2Prestatieladder%20Handboek%203.1_22-6-2020.pdf

^[3] Facilicom Group. (z.d.). CO₂-ambitie. <https://facilicom.nl/duurzaam/Co2-ambitie>

2. Actuele CO₂-Footprint, 2021

De CO₂-footprint geeft een inventarisatie van de totale hoeveelheid uitgestoten broeikasgassen: de GHG emissies. De inventarisatie is een verantwoording van eis 3.A.1 van de CO₂-Prestatieladder en is uitgevoerd conform de norm ISO 14064-1 § 9.3.1. In het CO₂ managementplan is hiervoor een kruistabel opgenomen en zijn de uitgangspunten en methode beschreven.

2.1 CO₂-footprint 2021

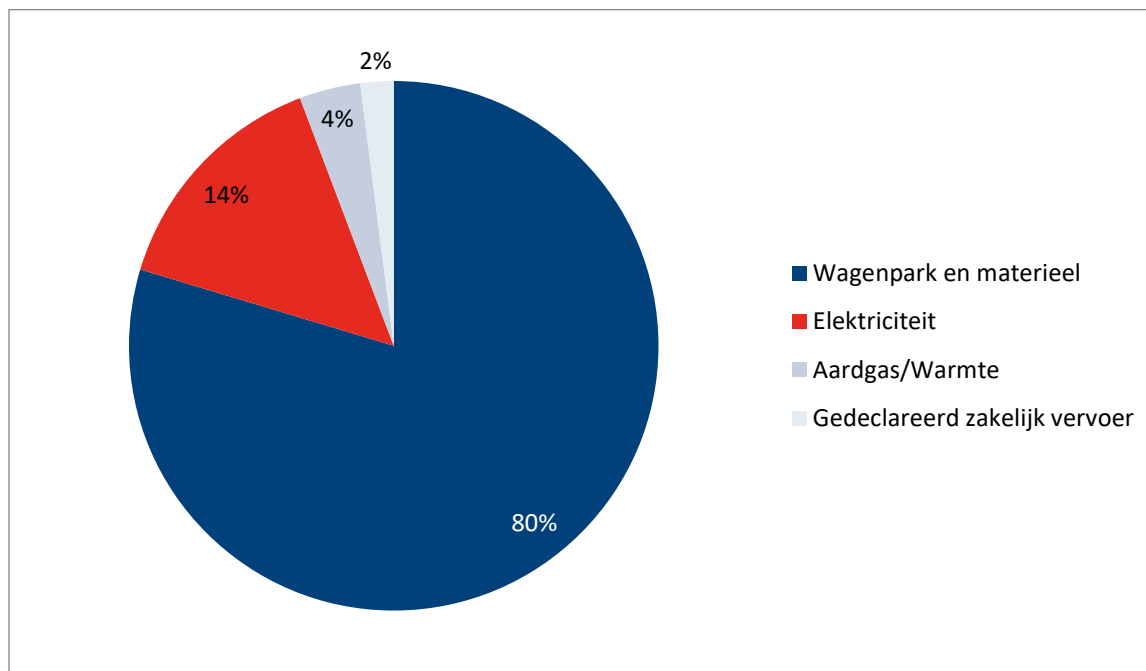
Onderstaande tabel toont de CO₂-footprint van de Nederlandse activiteiten van Facilicom in het jaar 2021. De totale CO₂-uitstoot was 13.932 ton CO₂, waarvan 82% in scope 1 en 18% in scope 2 (inclusief zakelijk verkeer).

Tabel 1: Emissie-inventaris Facilicom Nederlandse activiteiten 2021

	Thema				CO ₂ -parameter		CO ₂ -equivalent	
CO ₂ -uitstoot scope 1								
1	Wagenpark & materieel	Benzine	1.606.500	liter	2,784	kg CO ₂ /liter	4.473	ton CO ₂
1	Wagenpark & materieel	Diesel	1.970.101	liter	3,262	kg CO ₂ /liter	6.426	ton CO ₂
1	Wagenpark & materieel	LPG	900	liter	1,798	kg CO ₂ /liter	2	ton CO ₂
1	Wagenpark & materieel	Aardgas	0	kg	2,633	kg CO ₂ /kg	0	ton CO ₂
1	Panden	Aardgas	263.258	m ³	1,884	kg CO ₂ / m ³	496	ton CO ₂
					Subtotaal scope 1		11.397	ton CO ₂
CO ₂ -uitstoot scope 2 inclusief (gedeclareerd) zakelijk verkeer								
2	Wagenpark & materieel	Elektriciteit	352.026	kWh	0,556	kg CO ₂ /kWh	196	ton CO ₂
	Panden	Elektriciteit (Groen)	79.875	kWh	0	kg CO ₂ /kWh	0	ton CO ₂
2	Panden	Elektriciteit	3.654.406	kWh	0,556	kg CO ₂ /kWh	2.032	ton CO ₂
	Panden	STEG	685	GJ	35,97	Kg CO ₂ /GJ	25	ton CO ₂
3	Zakelijk vervoer	Internationale vliegreizen	31.360	km	0,147	kg CO ₂ /km	5	ton CO ₂
3	Zakelijk vervoer	Europese vliegreizen	0	km	0,2	kg CO ₂ /km	0	ton CO ₂
3	Zakelijk vervoer	Regionale vliegreizen	0	km	0,297	kg CO ₂ /km	0	ton CO ₂
3	Zakelijk vervoer	Privé auto	1.379.455	km	0,195	kg CO ₂ /km	267	ton CO ₂
3	Zakelijk vervoer	Openbaar vervoer	55.049	km	0,036	kg CO ₂ /km	1	ton CO ₂
3	Zakelijk vervoer	Diesel	541	liter	3,262	kg CO ₂ /liter	2	ton CO ₂
3	Zakelijk vervoer	Benzine	2.335	liter	2,784	kg CO ₂ /liter	7	ton CO ₂
					Subtotaal scope 2 + BT		2.535	ton CO ₂
Totale CO ₂ -uitstoot							13.932	ton CO ₂

In onderstaande figuur is de verdeling van de CO₂-uitstoot per thema weergegeven. De totale CO₂-uitstoot in 2021 was 13.932 ton CO₂. De belangrijkste verbruikers in 2021 waren:

- Brandstofverbruik Wagenpark en materieel (80%)
- Ingekochte elektriciteit voor kantoorpanden (14%)
- Aardgas/Warmte voor kantoorpanden (4%)
- Gedeclareerd zakelijk vervoer (2%)

Figuur 1: Verdeling CO₂-uitstoot 2021 per thema

Verbranding biomassa

Verbranding van biomassa vond niet plaats bij Facilicom in 2021.

GHG-verwijderingen

Er heeft geen broeikasverwijdering plaatsgevonden. Wel is de CO₂-uitstoot van de mobiele surveillance van Trigion gecompenseerd.

Uitzonderingen

Er zijn geen noemenswaardige uitzonderingen te noemen op het GHG protocol.

Belangrijkste beïnvloeders

Binnen Facilicom hebben de inkoop van brandstof van het wagenpark, inkoop van elektriciteit en de inkoop van aardgas een grote invloed op de CO₂-footprint. Hiervan is het wagenpark met 80% veruit de variabele met de grootste invloed. Er zijn geen specifieke personen of individuen te benoemen, die een dusdanige impact hebben op de CO₂-footprint.

Significante veranderingen ten opzichte van basisjaar

Voor de berekening van de emissie-inventaris van 2021 zijn geen significante veranderingen te melden, behalve het gebruik van nieuwe emissiefactoren zoals voorgeschreven op www.co2emissiefactoren.nl.

Onzekerheden

Bijna alle gebruikte gegevens voor de berekening van de emissie-inventaris zijn gebaseerd op facturen en/of werkelijke getallen. Slechts een klein gedeelte van het vloeroppervlak heeft geen jaarrekening, die gelijkloopt met het kalenderjaar. De jaarrekening van de panden van Degenaar (Tauber), panden van Schiphol Real Estate, het pand aan de Luidsprekerstraat en het pand aan de Van de Reijtsstraat lopen niet gelijk met het kalenderjaar. Deze panden leveren 8% van de totale gebruikte vloeroppervlakte, 43.799 m². Daarnaast is slechts van één

elektrische auto het verbruik geschat. Ook laden de elektrische auto's op bij de eigen bedrijfspanden van Facilicom. Bij het hoofdkantoor bijvoorbeeld werd in totaal voor een kleine 23.000 kWh, 1% van het totale elektriciteitsverbruik van deze locatie, opgeladen. De registratie is in 2021 verbeterd maar nog niet volledig. Het is voor 2021 wel gelukt om de dubbeltelling van elektriciteitsverbruik van de panden en de auto's te voorkomen. Deze dubbeltelling was gering en had geen dusdanige impact op de CO₂-footprint. Echter in de toekomst zullen veel meer auto's opladen bij de verschillende kantoren en zal het wel een impact hebben. Om deze reden moet er de komende jaren inzicht worden verkregen in het aantal kWh dat door de elektrische auto's bij de verschillende kantoren wordt geladen. Tenslotte is een klein deel van het zakelijk verkeer gebaseerd op aannames. Als gevolg van het feit dat vanuit het grootste gedeelte van de emissie-inventaris is gebaseerd op facturen kan geconcludeerd worden dat de onzekerheidsmarge zeer gering is. Door deze onzekerheden te verkleinen kan de CO₂ emissie-inventaris voor de komende jaren worden verbeterd.

Geplande verbeteringen data 2021

Op de locatie Luidsprekerstraat zijn slimme meters geplaatst om het elektriciteit- en gasverbruik beter in kaart te brengen. Daarnaast zal voor de overige panden onderzocht worden of het mogelijk is om de meterstanden zelf op te nemen.

Uitsluitingen

In het CO₂-Prestatieladder Handboek 3.1 is uitgesplitste rapportage van de CO₂-emissieinventaris over alle broeikasgassen niet verplicht. Het is dus niet vereist deze niet-CO₂- broeikasgassen (CH₄, N₂O, HFC's, PFC's en SF₆) die vrijkomen bij operaties van het bedrijf, mee te nemen in de emissie-inventaris. Emissiefactoren van www.co2emissiefactoren.nl zijn uitgedrukt in CO₂-equivalenten. Verder zijn de volgende emissies niet meegenomen in de inventaris, omdat deze minder dan 1% van het totaal uitmaken:

- Koudemiddelen: Koudemiddelen zitten in gesloten systemen en geven alleen incidenteel (bij lekkage) een emissie. Indien dit gebeurt, gaat het maximaal om enkel kilogrammen. Daarmee is de bijdrage aan de totale footprint verwaarloosbaar (<0,1%).
- Tijdelijke locaties Includio: De CO₂-uitstoot van deze tijdelijke locaties is slechts voor een zeer klein gedeelte toe te schrijven aan de medewerkers van Facilicom. (<1% van het totaal)

Verificatie

De emissie-inventaris over 2022 van Facilicom is gecontroleerd en gevalideerd tijdens de interne audit uitgevoerd op 26 april 2022 door Gijs Hendrix, Raycardo Leite en Ad van Poppel.

2.2 Kruistabel ISO 14064-1

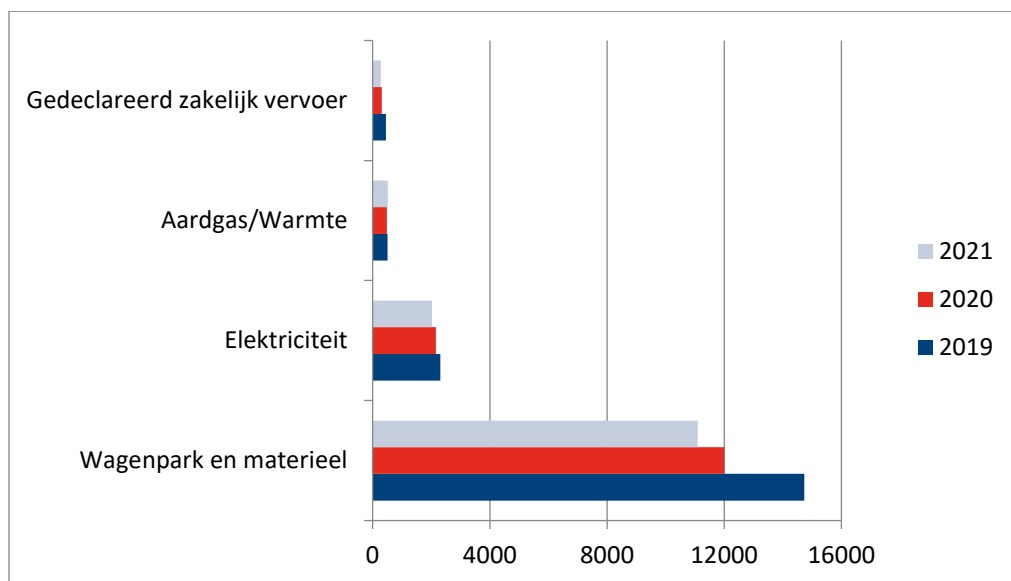
De emissie-inventaris is opgesteld volgens de eisen uit ISO 14064-1, paragraaf 9.3.1. ISO14064-1 bevat internationale richtlijnen over het kwantificeren en rapporteren van broeikasgas emissies voor bedrijven. In onderstaande tabel is een kruistabel gemaakt van de onderdelen uit ISO 14064-1 en de hoofdstukken in het rapport.

Tabel 2: Kruistabel ISO 14064-1

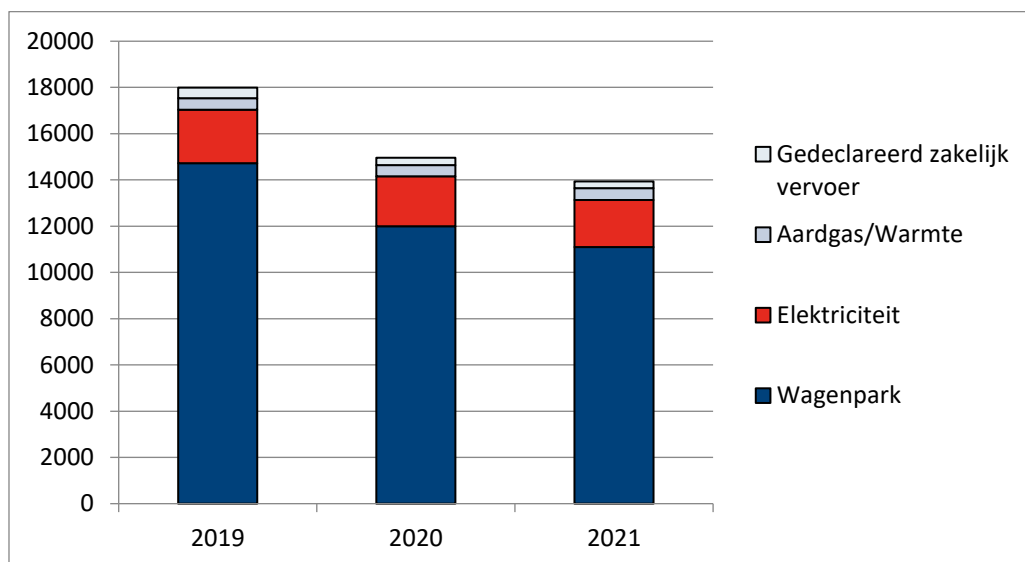
ISO 14064-1 §9.3.1	Onderdeel	Waar?
a	Beschrijving van de rapporterende organisatie.	CO ₂ -managementplan
b	Verantwoordelijke persoon.	2
c	Verslagperiode.	2
d	Documentatie van de organisatorische grenzen.	CO ₂ -managementplan
e	Documentatie van de rapporterende grenzen, incl. criteria vastgesteld door de organisatie om significante emissies te bepalen.	CO ₂ -managementplan
f	Directe CO ₂ -emissies in ton CO ₂ , andere emissies naar keuze.	2
g	Beschrijving relevante biogene CO ₂ -emissies en – verwijderingen.	2
h	Directe CO ₂ -verwijderingen, indien gekwantificeerd	2
i	Uitleg over de eventuele uitsluiting van GHG-bronnen of GHG-sinks.	2
j	Gekwantificeerde indirecte GHG-emissies.	2
k	Basisjaar en referentiejaar van de footprint.	2
l	Uitleg van wijziging of herberekening van het referentiejaar of andere historische data.	CO ₂ -managementplan
m	Kwantificeringsmethoden en toelichting op de keuze.	CO ₂ -managementplan
n	Uitleg van wijzigingen in eerder gebruikte kwantificeringsmethoden.	2
o	Referentie/documentatie emissiefactoren en verwijderingsfactoren.	2
p	Beschrijving van invloed van onzekerheden met betrekking tot de nauwkeurigheid van emissie- en verwijderingsdata.	2
q	Beschrijving onzekerheidsanalyse en resultaten.	2
r	Verklaring dat het rapport is opgesteld conform ISO 14064-1.	2
s	Statement met betrekking tot de verificatie van de emissie-inventaris, inclusief vermelding van de mate van zekerheid.	2
t	De equivalentie-factoren (GWP-waarden) gebruikt in de berekening incl. de bron.	2

3. Voortgang CO₂-uitstoot 2021

De totale CO₂-uitstoot is in 2021 met 24% afgenomen van 17.994 ton CO₂ naar 13.932 ton CO₂. De sterke afname van 2021 is het gevolg van de meerdere landelijke lockdowns. Er is in 2021 de grootste reductie waargenomen bij het wagenpark en materieel, -25% ten opzichte van het basisjaar. 2021 is net als 2020 geen representatief jaar. Net zoals 2020 is het echter wel een leerzaam jaar op het gebied van duurzaamheid. Er is gebleken dat het aantal zakelijke kilometers kan worden gereduceerd door het faciliteren van het thuiswerken. Daarnaast heeft het thuiswerken ook een directe invloed op de benodigde kantoorplekken.

Figuur 2: CO₂-uitstoot per thema van basisjaar 2019, 2020 en 2021 (x-as in ton CO₂)

Figuur 3: Totale CO₂-uitstoot van basisjaar 2019, 2020 en 2021 (y-as in ton CO₂)

3.1 Voortgang reductiemaatregelen

Er zijn in de afgelopen jaren en zo ook in 2021 een aantal grote CO₂ reductiemaatregelen geïmplementeerd. Zo zijn de gevolgen van het stimuleringsbeleid voor elektrische auto's duidelijk zichtbaar en zijn er inmiddels aan alle zakelijk rijders NS Business kaarten verstrekt. Verder zijn er diverse energiebesparende maatregelen doorgevoerd op een aantal panden waaronder de Zekeringstraat, Palmpolstraat en Geysendorfferweg. Wat betreft de panden waarvoor Facilicom Energiemanagement energiecontracten beheerd wordt nu groene energie ingekocht. Dit effect zal pas te zien zijn in de reductiecijfers over 2022. Als laatste zijn er op de panden in Schiedam, Rotterdam en Schijndel bandenspinnen geplaatst om medewerkers te stimuleren regelmatig hun bandenspanning te controleren. In de komende jaren zullen extra maatregelen worden ingevoerd en de reeds ingevoerde maatregelen worden doorgezet en dan wel scherp gemonitord.

3.2 Voortgang reductiedoelstellingen

In 2021 is een totale reductiedoelstelling van 10% vastgesteld. Er is een reductie van 29% gerealiseerd over de totale CO₂-uitstoot. Hiervan is 33% reductie behaald over de uitstoot als gevolg van zakelijke reizen en 11% over de uitstoot als gevolg van de panden.

Tabel 3 - CO₂ Reductiedoelstellingen en realisatie 2021

<i>Jaarlijkse doelstellingen scope</i>	<i>CO₂ uitstoot basisjaar</i>	<i>Doelstelling 2021</i>	<i>CO₂ uitstoot 2021</i>	<i>Gerealiseerde reductie t.o.v. basisjaar</i>
<i>Totaal</i>	17.994 ton CO ₂	-10%	13.932 ton CO ₂	-29%
<i>Zakelijke reizen (Scope 1, Scope 2, Business travel)</i>	15.180 ton CO ₂	-12%	11.379 ton CO ₂	-33%
<i>Panden (Scope 1, Scope 2)</i>	2.831 ton CO ₂	-5%	2.553 ton CO ₂	-11%

3.3 Projecten met gunningsvoordeel

Facilicom heeft in 2021 geen project verkregen met gunningsvoordeel.

4. CO₂-Reductiebeleid

Het doel van dit hoofdstuk is om de huidige verbruiken te analyseren en te bepalen waar de grootste verbetering mogelijk is. Hiervoor wordt in sectie 4.1 een energiebeoordeling uitgevoerd en het verbeterpotentieel vastgesteld. Vervolgens worden in sectie 4.2 KPI's opgesteld om de totale footprint en de footprint per scope te kunnen monitoren. Deze KPI's zijn gericht op het monitoren van de grootste verbruikers.

4.1 Energiebeoordeling

Het doel van de energiebeoordeling is de huidige en de historische energieverbruiken van Facilicom in kaart te brengen. Deze beoordeling geeft minimaal 80% van de energiestromen weer. Zo zijn door deze analyse de grootste verbruikers geïdentificeerd. De grootste verbruikers van Facilicom betreffen het wagenpark en het materieel (82% van de totale CO₂-uitstoot in 2021) en de uitstoot van de panden (18% van de totale CO₂-uitstoot in 2020). Om deze reden is de energiebeoordeling opgesplitst in enerzijds de energiebeoordeling van het wagenpark (sectie 4.1.1) en anderzijds de energiebeoordeling van de panden van Facilicom (sectie 4.1.2). Door een gedetailleerdere analyse van deze grootverbruikers is het mogelijk om gericht maatregelen te treffen.

In 2019 zijn vanuit Facilicom Energiemanagement energiescans uitgevoerd per locatie en op holding niveau, in het kader van de Energie Audit en de Vervoersaudit (EED). Alle energiestromen en mogelijke reductiemaatregelen zijn hierin onderzocht, zowel van de gebouwen als het wagenpark en er zijn energiebalansen opgesteld. Een deel van de analyses in de EED is gebruikt voor deze energiebeoordeling.

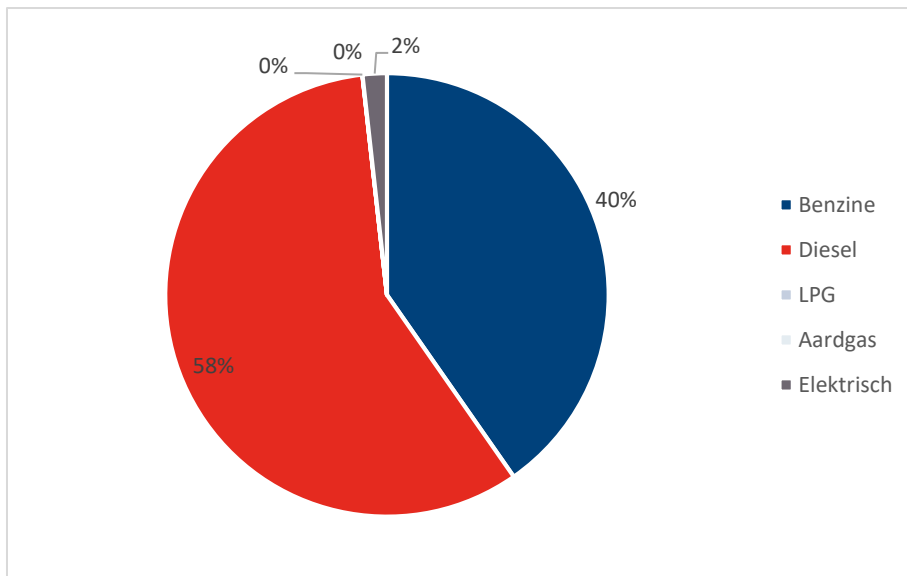
4.1.1 Energiebeoordeling wagenpark 2021

Door jaarlijks een analyse op het wagenpark van Facilicom uit te voeren, wordt er steeds onderzocht wat de huidige status van het wagenpark is en waar nog verbetering mogelijk is. In de analyse zijn aan de hand van het BP overzicht, Move tankoverzicht, Tamoil tankoverzicht en overzicht van Synorga.

Algemene informatie wagenpark

Het wagenpark is in 2021 ongeveer gelijk gebleven met een totaal van 2227 auto's. Als gevolg van de coronacrisis is de totale CO₂-uitstoot van het wagenpark gereduceerd met 25%, een totale uitstoot van 11.097 ton CO₂. De gemiddelde CO₂-uitstoot van de auto's is gemiddeld per auto met 26% is gedaald ten opzichte van het basisjaar 2019.

Deze reductie is voor een groot deel toe te schrijven aan het (gedwongen) thuiswerken als gevolg van de landelijke lockdowns. Hierbij is het aantal elektrische auto's snel toegenomen en wordt het wagenpark de komende jaren langzaam geëlektrificeerd. Het is net als in 2020 ook in 2021 opvallend dat het dieselverbruik relatief meer is afgenomen dan het benzineverbruik. Hiervoor is op dit moment geen eenduidige verklaring, maar een mogelijke verklaring is dat leaserijders, die de meeste kilometers maakten voor de coronacrisis en nu gedwongen moesten thuiswerken, door hun hoge aantal kilometers vaker een dieselauto hadden. Beleid is namelijk dat alleen medewerkers met een hoog jaarkilometrage aanspraak kunnen maken op een dieselauto. Tenslotte heeft de verlaagde emissiefactor voor 2020 en 2021 voor benzine en diesel ten opzichte van 2019 een direct positieve impact op de totale CO₂-uitstoot als het gevolg van de leaseauto's en materieel.

Figuur 4: Verdeling CO₂-uitstoot per brandstof

Elektrische auto's

Het aantal elektrische auto's is met 632% toegenomen, van 25 elektrische auto's in 2019, 99 elektrische auto's in 2020, naar 183 in 2021. Dat het aantal elektrische auto's stijgt, wordt gezien als een positieve ontwikkeling, omdat uit de data van Facilicom haar wagenpark blijkt dat een elektrische auto rijdend op grijze stroom minder CO₂-uitstoot dan een conventionele auto. Als gevolg van het feit dat het grootste gedeelte van de auto's geen volledig jaar hebben gereden is dit echter nog geen juiste inschatting. Vanuit de literatuur blijkt wel dat elektrische auto's rijdend op grijze stroom voor een reductie van ongeveer 40% zorgen. Door de auto's te laten rijden op groene stroom, kan de aankoop van een elektrische auto zelfs leiden tot 100% ten opzichte van een auto rijdend op een fossiele brandstof.

Verbeterpotentieel

Vanuit de energiebeoordeling van het wagenpark worden de volgende punten aangedragen als mogelijke verbetering:

- Minder mobiliteit.
- Zuiniger rijden.
- Inzet van full-elektrische personenauto's en bestelauto's.
- Als een elektrische auto niet mogelijk of gewenst is de auto vervangen door zuinigere voertuigen (minder gr CO₂/km).
- Het plaatsen van laadpalen.
- Betere kilometerregistratie, zodat er meer inzicht in de verbruiken van het wagenpark en materieel wordt verkregen.
- Het terugkoppelen van brandstofverbruik aan medewerkers. Dit is echter afhankelijk van verbeterde dataverwerking.

4.1.2 Energiebeoordeling panden

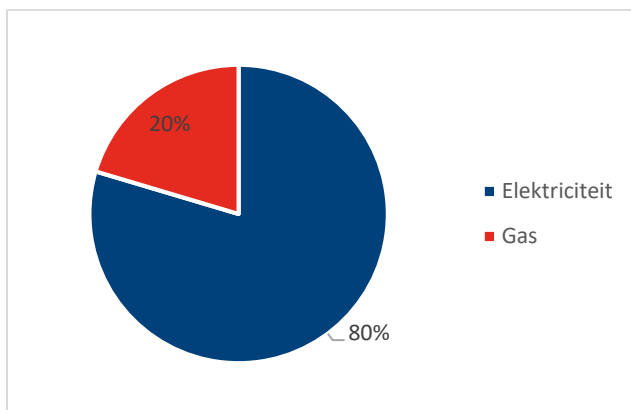
Facilicom Energiemanagement heeft energiescans uitgevoerd per locatie en op holding niveau, in het kader van de Energie Audit en de Vervoersaudit (EED). De CO₂-uitstoot van de verschillende panden is lastig te vergelijken. Daarom is ervoor gekozen om het verbruik van de panden te analyseren met behulp van het vloeroppervlak van de verschillende panden. Het gas- of elektriciteitsverbruik afgezet tegen het vloeroppervlak geeft inzicht in welke panden gemiddeld veel verbruiken per vierkante meter. In figuur 7 en figuur 8 is uiteengezet wat de procentuele impact is van de verschillende panden van respectievelijk het gasverbruik en het elektriciteitsverbruik in 2021.

Zo blijkt dat het hoofdkantoor aan de Karel Doormanweg relatief weinig gas verbruikt per vierkante meter, maar relatief veel elektriciteit verbruikt per vierkante meter. De Karel Doormanweg levert 24% van het totale vloeroppervlak, maar stoot 46% van het elektriciteitsverbruik uit. Dit hoge elektriciteitsverbruik is het gevolg van de twee datacenters, Skysource en ASC/DZC, op het hoofdkantoor aan de Karel Doormanweg. Het hoge energielabel van de Karel Doormanweg, A++, wordt weerspiegeld in het relatief zeer geringe gasverbruik.

Daarnaast kan worden geconcludeerd dat de Zekeringstraat te Amsterdam relatief veel gas verbruikt per vierkante meter en deze uitstoot niet direct compenseert door een relatief laag verbruik van elektriciteit per vierkante meter. Aan de hand van dit inzicht kan er gericht worden gezocht naar reductiemaatregelen voor de verschillende kantoorpanden. Hierbij dient in acht genomen te worden dat slechts een aantal van de kantoorpanden eigendom zijn van Facilicom en een groot deel van de panden gehuurd is. Sommige van deze panden zijn ook nog bedrijfsverzamelgebouwen, waardoor de invloed van Facilicom nog geringer is op het gebied van verduurzaming van het desbetreffende pand.

Wijzigingen 2021

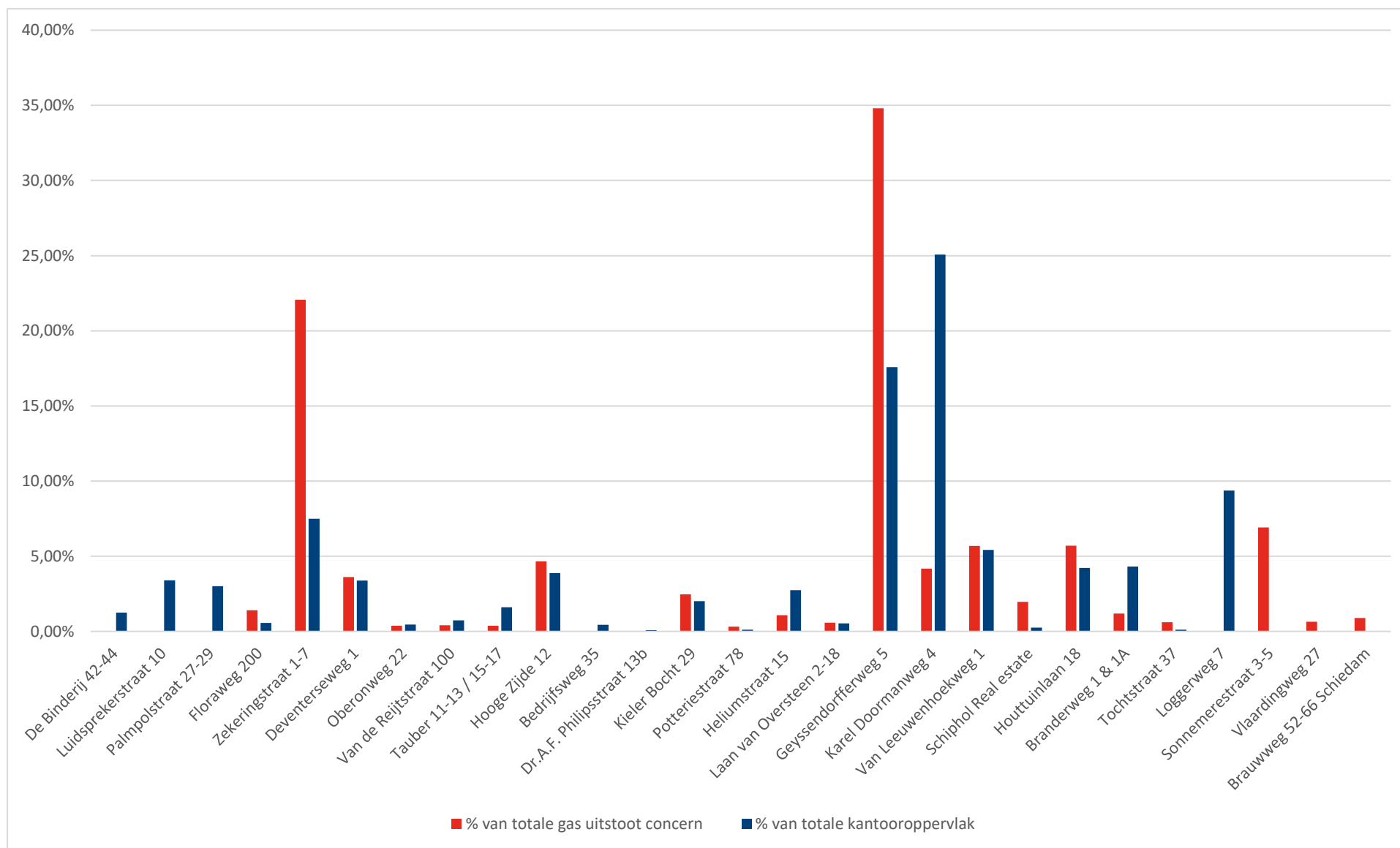
Er is in 2021 weer meer gebruik gemaakt van de kantoorpanden. Dit is terug te zien in de totale CO₂-uitstoot als gevolg van gasverbruik. De CO₂-uitstoot als gevolg van het elektriciteitsverbruik is afgenomen met 13%, het gasverbruik is daarentegen toegenomen met 3%. De totale CO₂-uitstoot van alle kantoorpanden was in 2021 2.547 ton CO₂. De verdeling van deze uitstoot naar elektriciteit en gas is weergegeven in figuur 6.

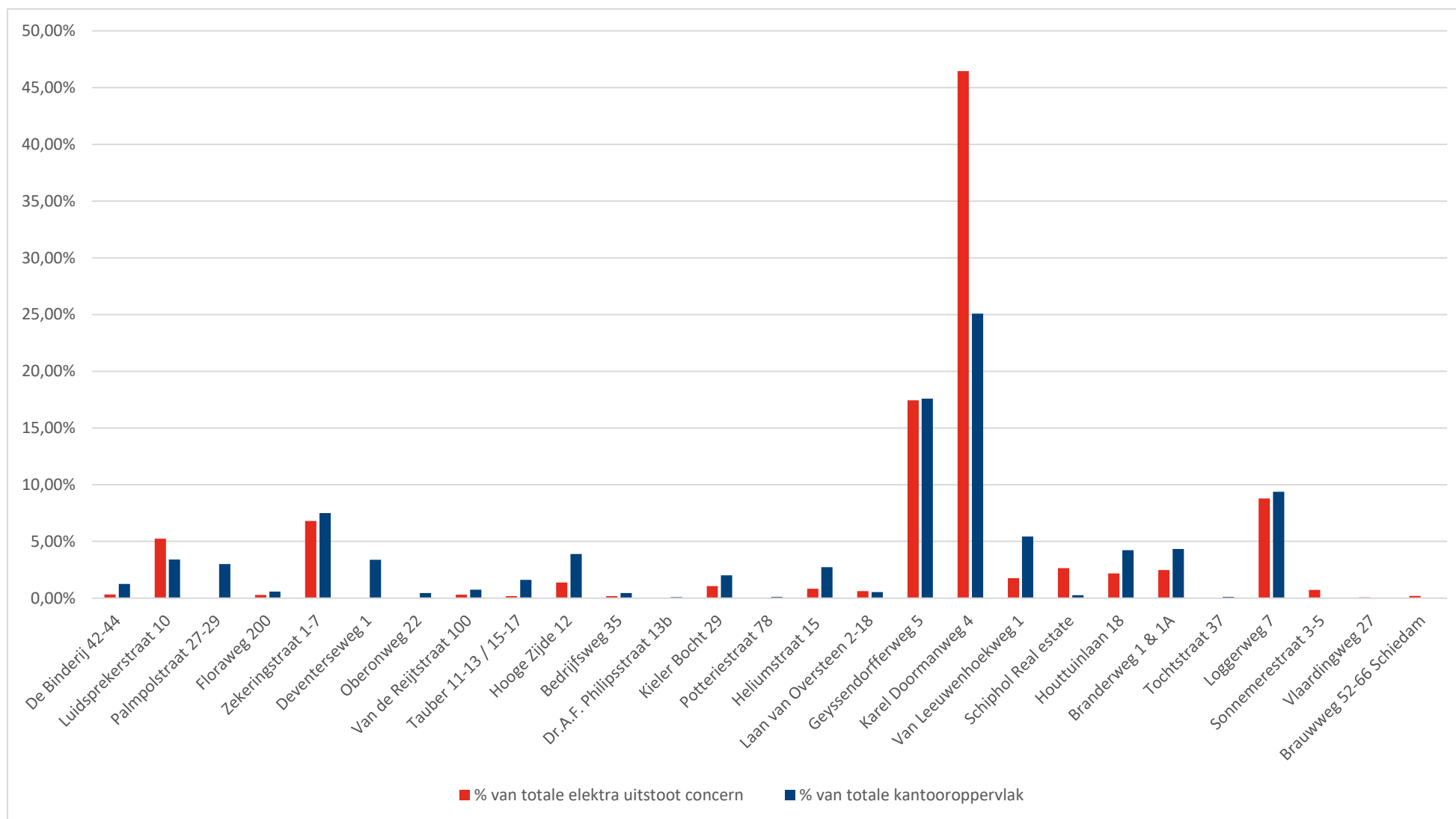
Figuur 5: CO₂-uitstoot panden 2021

Verbeterpotentieel

- Betere registratie van elektriciteit- en gasrekeningen van panden met afwijkende jaarrekening van kalenderjaar.
- Pro-actief energiemanagement
- Verduurzamen van panden door uitvoeren van erkende maatregelen voortkomend uit EED-rapportage.
- Opwekken en/of inkopen van groene stroom.
- Afstoten van overbodig vastgoed als gevolg van het hoger percentage thuiswerken.
- Instellen van interne CO₂ prijs

Figuur 6: % van totale CO₂-uitstoot als gevolg van gasverbruik en % van totale kantooroppervlakte per pand in 2021

Figuur 7: % van totale CO₂-uitstoot als gevolg van elektriciteit en % van totale kantooroppervlakte per pand in 2021

4.2 KPI's om voortgang te monitoren

Door het opstellen van realistische doelstellingen en het monitoren van de voortgang hierop, creëert Facilicom meer grip op haar processen. Op deze manier is Facilicom in staat snel bij te sturen indien nodig, om het einddoel te behalen. Daarom houdt Facilicom in haar managementsysteem (duurzaamheidsdashboard) kritieke prestatie-indicatoren bij om de voortgang van het CO₂-reductiebeleid te monitoren. In dit dashboard bevinden zich naast de KPI's, die jaarlijks worden berekend, de reductiemaatregelen en reductiedoelstellingen. Op deze manier wil Facilicom grip krijgen en behouden op haar duurzaamheidsportefeuille. Voor onderstaande drie KPI's zal Facilicom een reductiedoelstelling formuleren. Onderstaande drie KPI's omvatten alle thema's van de Footprint en zijn zodanig verdeeld over de thema's dat het eenduidige informatie op zal leveren.

#	KPI (Meeteenheid)
Totaal	<i>Totale CO₂ uitstoot concern Facilicom Group naar omzet (ton CO₂/miljoen euro omzet)</i>
Scope 1+2+BT: zakelijke reizen	<i>Totale uitstoot wagenpark + zakelijke reizen naar omzet (ton CO₂/miljoen euro omzet)</i>
Scope 1+2: Panden	<i>Totale uitstoot scope 1+2 panden naar omzet (ton CO₂/ miljoen euro omzet)</i>

De gekozen KPI's in het dashboard zijn zo gekozen dat het eenduidige informatie verstrekt over de voortgang. De organisatie Facilicom is van een dusdanige omvang dat de grootte van de organisatie elk jaar anders is. Daarom is er voor gekozen om elke CO₂-emissiestroom te standaardiseren en dan zowel de absolute waarde als de gestandaardiseerde waarde van de energiestroom mee te nemen in het managementsysteem als KPI. Daarom wordt bijvoorbeeld ook de uitstoot van het wagenpark per auto berekend en de CO₂-uitstoot van elk pand afzonderlijk bijgehouden. De keuze voor deze KPI's is ingegeven doordat deze meetgegevens elk jaar makkelijk meetbaar zijn en overzichtelijk maken welke energiedragers op zowel concernniveau dan wel op divisie of business unit niveau bijsturing vereisen. Door de keuze van deze set aan KPI's is de fluctuerende grootte van het concern Facilicom Group niet langer een issue om te nuttige conclusies te kunnen trekken.

Buiten de KPI's, die focussen op de uitstoot van CO₂ door Facilicom, wordt ook bijgehouden welke stappen Facilicom zet richting CO₂ neutraliteit. Hiervoor moeten alle panden duurzaam verwarmd te worden en al het energieverbruik zelf opgewekt te worden of wel duurzaam ingekocht worden met Nederlandse Garantie van Oorsprong (GVO) certificaten. Om inzichtelijk te maken, welke kritieke prestatie indicatoren (KPI's) Facilicom jaarlijks meet ter ondersteuning van de drie hoofd KPI's zijn in onderstaande tabel de overige KPI's weergegeven. Facilicom formuleert alleen doelstellingen voor de drie hoofd KPI's. Deze overige KPI's dienen als ondersteuning om de voortgang te kunnen duiden. In Bijlage 1 is de monitoring van de onderstaande KPI's weergegeven. In deze bijlage wordt in meer detail de herkomst van de data, voortgang van huidig beleid/maatregelen en de voortgang van de KPI's besproken.

Tabel 4: Duurzaamheid KPI's Facilicom Group

#	KPI (Meeteenheid)
Scope 1	<i>CO₂-uitstoot Wagenpark conventionele auto's totaal (ton CO₂)</i>
	<i>CO₂-uitstoot Wagenpark per conventionele auto (ton CO₂/auto)</i>
	<i>Aantal auto's per miljoen euro omzet (# auto's / miljoen euro omzet)</i>
	<i>CO₂-uitstoot gas panden totaal (ton CO₂)</i>
	<i>CO₂-uitstoot gas panden over vloeroppervlakte (ton CO₂/m²)</i>
	<i>Percentage Facilicom panden gasloos (%)</i>
Scope 2	<i>CO₂-uitstoot Wagenpark elektrische auto's totaal (ton CO₂)</i>
	<i>CO₂-uitstoot wagenpark per elektrische auto (ton CO₂/auto)</i>
	<i>CO₂-uitstoot stadswarmte panden totaal STEG (ton CO₂)</i>
	<i>Percentage auto's van totaal rijdend op duurzame brandstoffen (%)</i>
	<i>CO₂-uitstoot elektriciteit panden totaal (ton CO₂)</i>
	<i>CO₂-uitstoot elektriciteit panden over vloeroppervlakte (ton CO₂/m²)</i>
	<i>Percentage verbruik groene stroom met Nederlandse GVO (%)</i>
	<i>Percentage zelf opgewekte energie van het totale verbruik (%)</i>
Scope 3	<i>Business travel totaal (ton CO₂)</i>
	<i>Business travel naar omzet (ton CO₂/ miljoen euro omzet)</i>
Totaal	<i>Totale CO₂-uitstoot concern Facilicom Group (ton CO₂)</i>

	Totale CO ₂ uitstoot concern Facilicom Group naar omzet (ton CO ₂ /miljoen euro omzet)	
Communicatie	Intern communiceren over beleid en voortgang (# keer/jaar)	
	Extern communiceren over beleid en voortgang (# keer/jaar)	
	Aantal keteninitiatieven van Facilicom (#)	
	CO ₂ emissie inventaris presenteren (# keer/jaar)	
Pandniveau	CO ₂ -uitstoot elektriciteit (ton CO ₂)	Elk bedrijfspand afzonderlijk
	CO ₂ -uitstoot gas (ton CO ₂)	Elk bedrijfspand afzonderlijk

5. Reductiedoelstellingen

In dit hoofdstuk worden ambitieuze, maar realistische doelstellingen geformuleerd voor de komende drie jaar. Facilicom wil afgerekend worden op haar hoofddoelstelling, maar formuleert ook een tweetal subdoelstellingen voor scope 1 en scope 2 plus zakelijk vervoer. Deze reductiedoelstellingen zijn opgesteld aan de hand van doelstellingen en het beleid van sectorgenoten.

5.1 Vergelijking met sectorgenoten

Om een helder beeld te vormen van waar Facilicom qua CO₂-reductiebeleid staat, heeft Facilicom van een aantal van haar concullega's het CO₂-reductiebeleid onderzocht. Facilicom is actief in een aantal wezenlijk verschillende markten. Om deze reden wordt het CO₂-reductiebeleid van een aantal van de belangrijkste concullega('s) geanalyseerd, waarbij de concullega's directe concurrenten zijn van één van de divisies.

5.1.1 CSU

CSU is één van de belangrijkste concullega's van de divisie Gom. Met ruim 16.000 medewerkers is CSU samen met Gom een zeer grote speler in de schoonmaakbranche. CSU is al sinds 2013 gecertificeerd op de CO₂-Prestatieladder. CSU streeft naar een reductie van 1,5%, afgezet tegen de netto-omzet. Daarbij is het wagenpark verantwoordelijk voor 83% van de totale CO₂-uitstoot van CSU. Dit is in lijn met de verdeling van Facilicom. De focus van CSU is dan ook op het verduurzamen van het wagenpark. Daarnaast koopt CSU Nederlandse groene stroom in voor een groot aantal van haar kantoren.

5.1.2 Securitas

Securitas is één van de belangrijkste concullega's van de divisie Trigion. Zowel Trigion als Securitas behoren tot de grootste beveiligingsbedrijven van Nederland. Securitas maakt geen gebruik van de CO₂-Prestatieladder, maar deze multinational stelt wel jaarlijks een 'sustainability report' op voor het volledige concern, waarin ook wat aandacht wordt geschonken aan CO₂. Securitas investeert net als Trigion in het elektrificeren van de mobiele surveillance, waardoor het wagenpark verduurzaamt. Ook koopt Securitas volgens haar website groene stroom in voor de panden, waarbij zij zelf de energieleverancier kiezen.

5.1.3 Van Dorp

Van Dorp is een concullega van Breijer (onderdeel van Facilicom Solutions). Van Dorp is gecertificeerd op niveau 5 van de CO₂-Prestatieladder en heeft reeds al een flink aantal reductiemaatregelen uitgevoerd. Als gevolg van de niveau 5 certificering, heeft Van Dorp ook een groot aantal maatregelen al doorgevoerd. Voor Van Dorp blijft het wagenpark de belangrijkste emissiestroom en wil Van Dorp in 2024 18,4% reductie realiseren voor het wagenpark door het wagenpark te verduurzamen en haar mobiliteit te verminderen. In 2024 wil Van Dorp in totaal 281 auto's geëlektrificeerd hebben.

5.1.5 Conclusie vergelijking sectorgenoten

Net als bovenstaande bedrijven, richt Facilicom zich met name op verduurzaming van haar wagenpark. Uit hoofdstuk 2 is gebleken dat Facilicom op dit moment hierin al veel energie steekt, maar dat er ook nog steeds punten voor verbetering zijn. In het volgende hoofdstuk heeft Facilicom een aantal reductiemaatregelen geformuleerd om de transitie naar een duurzamer wagenpark door te zetten. Facilicom classificeert zichzelf op basis van bovenstaande sectorgenoten en de reeds genomen maatregelen voor het wagenpark en de panden, op het gebied van CO₂-reductie, als middenmoter.

Volgens de maatregelenlijst van SKAO behaalt Facilicom een overall gemiddelde score van A Standaard.

5.2 Reductiedoelstellingen

Facilicom heeft zichzelf als doel gesteld om in 2024 onderstaande CO₂-reductie te realiseren.

Scope 1, Scope 2 en Business travel doelstelling Facilicom
Facilicom wil in 2024 ten opzichte van 2019 28% minder CO₂ uitstoten

Bovengenoemde doelstelling wordt gerelateerd aan de behaalde omzet. Facilicom wil op deze hoofddoelstelling worden afgerekend. Deze doelstelling van Facilicom is nader gespecificeerd in de volgende twee subdoelstellingen voor scope 1, scope 2 en zakelijk vervoer.

Doelstelling Facilicom: Zakelijke reizen (Scope 1, Scope 2, Business travel)
Facilicom wil in 2024 ten opzichte van 2019 18% minder CO₂ uitstoten

Deze doelstelling wordt grotendeels behaald door het implementeren van maatregelen gericht op het reduceren van de uitstoot van het wagenpark en materieel in scope 1 en scope 2, omdat Facilicom hierop de meeste invloed heeft. Op de uitstoot als gevolg van Business travel heeft Facilicom beperkte invloed en daarnaast heeft dit ook een beperkte impact op de totale uitstoot. Om te voorkomen dat er een verschuiving plaatsvindt van de uitstoot tussen het wagenpark en Business travel worden beide emissiestromen samengevoegd in één doelstelling.

Doelstelling Facilicom: Panden (Scope 1, Scope 2)
Facilicom wil in 2024 ten opzichte van 2019 76% minder CO₂ uitstoten

Deze doelstelling betreft zowel het gasverbruik als het elektriciteitsverbruik. De reductie, die behaald zal worden in 2024, is zeer fors. Facilicom is echter voornemens om de elektriciteit van de panden groen in te kopen, zelf hernieuwbare energie op te wekken en een groot aantal maatregelen in de eigendomspanden uit te voeren. De beoogde reductie voor 2024 resulteert in de volgende jaarlijkse doelstellingen:

Tabel 5: Jaarlijkse gekwantificeerde CO₂-reductie doelstelling tot 2024

Jaarlijkse doelstellingen scope	2021	2022	2023	2024
Totaal	-10%	-13%	-26%	-28%
Zakelijke reizen (Scope 1, Scope 2, Business travel)	-12%	-13%	-16%	-18%
Panden (Scope 1, Scope 2)	-5%	-9%	-75%	-76%

De maatregelen die voor de beoogde reductie moeten zorgen zijn opgenomen in hoofdstuk 6 waarin ook de reductie per maatregel, planning, verantwoordelijken en de status van de voortgang zijn opgenomen. Deze gespecificeerde doelstellingen van Facilicom resulteren in onderstaande reductiedoelstellingen per scope. De reductiemaatregelen zijn echter toegespitst op de doelstellingen voor respectievelijk zakelijke reizen en de panden.

Tabel 6: Jaarlijkse gekwantificeerde CO₂-reductiedoelstelling tot 2024 gespecificeerd per scope

Reductiedoelstelling per scope	2021	2022	2023	2024
Totaal scope 1, scope 2 & Business travel	-10%	-13%	-26%	-28%
Scope 1	-12%	-15%	-19%	-21%
Scope 2	0%	-1%	-74%	-76%
Business travel	-10%	-10%	-10%	-10%

6. Reductiemaatregelen

In dit hoofdstuk worden de reductiemaatregelen van Facicom weergegeven voor de subdoelstellingen. De reductiemaatregelen in sectie 6.1 zijn gericht op het reduceren van CO₂ voor het wagenpark en Business-travel. Vervolgens worden in sectie 6.2 de reductiemaatregelen, die zich focussen op de panden, beschreven. Voor de reductie is per maatregel de planning, verantwoordelijkheden en de status van de voortgang opgenomen. De implementatie van de maatregelen resulteert in het behalen van de doelstellingen in hoofdstuk 5. Indien de maatregelen onvoldoende effect hebben dan zal door de duurzaamheidsmanager worden bijgestuurd.

Het plan van aanpak omtrent reductiemaatregelen is samengesteld op basis van de input van medewerkers, opdrachtgevers, keteninitiatieven, EED's en andere belanghebbenden. De maatregelen hebben een (in)directe invloed op de energiestromen van Facicom en daarmee op de CO₂-emissies. Daarnaast worden de analyseresultaten geëvalueerd door de verantwoordelijke voor de CO₂-prestatieladder binnen Facicom. Tenslotte publiceert de SKAO ook ieder jaar een lijst met reductiemaatregelen, die vergelijkbare bedrijven reeds hebben geïmplementeerd, als hulpmiddel.

Al deze input resulteert in het plan van aanpak, dat volgens Facicom de potentie heeft om de jaarlijkse CO₂-doelstellingen te behalen. Mocht bij de jaarlijkse voortgangsrapportage blijken dat er bijsturing vereist is om de doelen te behalen, zal Facicom het plan van aanpak aanpassen.

6.1 Reductiemaatregelen zakelijke reizen (Scope 1, Scope 2, Business travel)

Om de jaarlijkse reductiedoelstellingen omtrent zakelijk reizen te behalen zijn een aantal reductiemaatregelen opgesteld. In onderstaande tabellen zijn deze weergegeven met een korte toelichting, het totale reductiepotentieel, de verantwoordelijke afdeling, overige stakeholders en de planning van de implementatie. Het reductiepotentieel is vergeleken met de totale uitstoot van het wagenpark, materieel en Business travel van het basisjaar 2019.

Elektrificeren van het wagenpark door aanschaf van minimaal 60 EV's per jaar.

Toelichting	Het aantal is gebaseerd op het aantal auto's wat vorig jaar is aangekocht en is o.b.v. het huidige mobiliteitsbeleid. Er zijn financiële stimuleringsmaatregelen vanuit Facicom om elektrisch rijden te stimuleren (brandstofkosten voor EV's worden niet meegenomen in het leasebedrag bijvoorbeeld). Ook wordt lease-rijders vanaf 2022 aangeboden hun huidige conventionele voertuig vroegtijdig te vervangen naar een elektrisch voertuig. Verder wordt onderzocht of de laadpaal gefinancierd kan worden door de werkgever.			
Reductie potentieel	-6%			
Verantwoordelijke afdeling	Wagenparkbeheerder			
Overige stakeholders	Sustainability manager, divisiedirectie, klantmanagers			
Planning	2021	2022	2023	2024
	-1,5%	-3%	-4,5%	-6%

Stimuleren hybride werken.

Toelichting	Als gevolg van de coronacrisis moesten medewerkers gedwongen thuiswerken. Hybride werken is ook na de Corona-crisis de norm. Dit doen we met behulp van diverse maatregelen t.b.v. thuiswerken zoals een goede thuiswerkplek en diverse trainingen en online instructies.			
Reductie potentieel	-10%			
Verantwoordelijke afdeling	HRD			
Overige stakeholders	Concern directie team, divisie directie			
Planning	2021	2022	2023	2024
	-10%	-10%	-10%	-10%

Mobiliteitstrainingen tijdens toolbox meetings binnen divisies.

Toelichting	Hoofddoelen: - Bewustzijn van CO₂-uitstoot vergroten - Creëren van synergie tussen mobiliteitsexpertise en de dagelijkse praktijk - Vormen van gezamenlijke verantwoordelijkheid Potentiele uitkomsten: - Zuinig rijden challenge. - Efficiëntere route-indeling. - Gerichte inzet van elektrische voertuigen.			
Reductie potentieel	-1%			
Verantwoordelijke afdeling	Wagenparkbeheer			
Overige stakeholders	FEM			
Planning	2021	2022	2023	2024
	-0,25%	-0,5%	-0,75%	-1%

Webinar mobiliteit i.s.m. wagenpark en professionals.

Toelichting	Tijdens deze Webinar zal de organisatie op de hoogte worden gebracht van de veranderingen in het mobiliteitsbeleid van Facilicom. Ook zal er worden gecommuniceerd over hoe we de doelen voor 2030 gaan halen en wat medewerkers kunnen doen om hier een bijdrage aan te leveren.			
Reductie potentieel	n.v.t.			
Verantwoordelijke afdeling	Wagenparkbeheer			
Overige stakeholders	Sustainability manager, communicatie			
Planning	2021	2022	2023	2024
	-	-	-	-

Beschikbaar stellen van NS Business card aan alle leaserijders.

Toelichting	De NS Business Card is een stimuleringsmaatregel om leaserijders te stimuleren af en toe hun auto in te ruilen voor het openbaar vervoer. De NS Business Card creëert verder een besparing in parkeerkosten.			
Reductie potentieel	-1%			
Verantwoordelijke afdeling	Wagenparkbeheer			
Overige stakeholders	Sustainability manager, communicatie			
Planning	2021	2022	2023	2024
	-0,25%	-0,5%	-0,75%	-1%

6.2 Reductiemaatregelen panden (Scope 1, Scope 2)

Om de jaarlijkse reductiedoelstellingen omtrent de uitstoot van de panden te behalen zijn een aantal reductiemaatregelen opgesteld. In onderstaande tabellen zijn deze weergegeven met een korte toelichting, het totale reductiepotentieel, de verantwoordelijke afdeling, overige stakeholders en de planning van de implementatie. Het reductiepotentieel is vergeleken met de totale elektriciteits- en gasuitstoot van het basisjaar 2019.

Doorvoeren maatregelen met terugverdientijd van 5 jaar.

Toelichting	Wettelijke verplichting vanuit de EED.			
Reductie potentieel	-2% (maatregelen die effect hebben op gasverbruik) -8% (maatregelen die effect hebben op elektriciteitsverbruik) (berekening op basis van erkende maatregelen in EED rapport)			
Verantwoordelijke afdeling	Facility Management FG			
Overige stakeholders	Sustainability Manager			
Planning – Gas	2021	2022	2023	2024
	-0,5%	-1%	-1,5%	-2 %

Planning – Elektra	-2%	-4%	-6%	-8%
---------------------------	-----	-----	-----	-----

Bij het afsluiten van een nieuw huurcontract heeft het pand minimaal een A-label, of de pandeigenaar zal zorgen voor de realisatie van een A-label binnen 6 kalendermaanden na het starten van de huurovereenkomst.

Toelichting	In 2023 is de verplichting een energielabel C. Facicom streeft naar label A voor alle panden, zowel huur als eigendom, voor nieuwe huurcontracten geldt de A-label eis.			
Reductie potentieel	n.v.t.			
Verantwoordelijke afdeling	Facility Management FG			
Overige stakeholders	Sustainability Manager			
Planning	2021	2022	2023	2024
	-	-	-	-

Het energielabel van alle eigendomspanden heeft in 2023 minimaal een A label.

Toelichting	In 2023 hebben alle eigendomspanden minimaal een A label. Facicom streeft naar label A voor alle panden, zowel huur als eigendom. We zijn ons bewust van het feit dat een label niet direct zorgt voor reductie. We behalen deze labels door de erkende maatregelen door te voeren.			
Reductie potentieel	n.v.t.			
Verantwoordelijke afdeling	Facility Management FG			
Overige stakeholders	Sustainability Manager			
Planning	2021	2022	2023	2024
	-	-	-	-

Elke 5 jaar optimalisatie klimaatsystemen bij in ieder geval alle eigendomsgebouwen door een professioneel installatiebedrijf.

Toelichting	Optimalisatie zorgt voor reductie door het reduceren van energieverbruik. Maatregel is reeds geïmplementeerd en is onderdeel van het reguliere onderhoud.			
Reductie potentieel	n.v.t.			
Verantwoordelijke afdeling	Facility Management FG			
Overige stakeholders	n.v.t.			
Planning	2021	2022	2023	2024
	-	-	-	-

De mogelijkheid onderzoeken van een standaard thuiswerkbudget voor nieuw personeel.

Toelichting	In het verlengde van thuiswerkbeleid, wordt er onderzocht of het mogelijk is om standaard thuiswerkbudget in te stellen voor nieuw personeel. Deze maatregel betreft slechts het onderzoek.			
Reductie potentieel	n.v.t.			
Verantwoordelijke afdeling	HR			
Overige stakeholders	Sustainability manager, divisiedirectie			
Planning	2021	2022	2023	2024
	-	-	-	-

Afstoten van overbodig vastgoed.

Toelichting	In het verlengde van het thuiswerken, wordt er gekeken naar minder vierkante meters en worden er in het komende jaren pand(en) afgestoten.			
Reductie potentieel	-4%			
Verantwoordelijke afdeling	Facility Management FG			
Overige stakeholders	Energie manager FEM, Sustainability manager			
Planning	2021	2022	2023	2024
	-2,7%	-4%	-4%	-4%

Deelnemen aan Green Business Club.

Toelichting	Bij dit initiatief wordt gesproken over een mogelijke investering in een windmolen, een zonnepark en circulaire afvalverwerking. Zie voor meer informatie het document Keteninitiatieven.			
Reductie potentieel	n.v.t.			
Verantwoordelijke afdeling	Sustainability manager			
Overige stakeholders	Facility manager, Concern Directie Team			
Planning	2021	2022	2023	2024
	-	-	-	-

Uitvoeren van diverse maatregelen om het aandeel hernieuwbare energie te vergroten.

Toelichting	In 2022 worden op het pand in Schijndel en Rotterdam zonnepanelen geplaatst. Ook worden deze panden gasloos gemaakt. In Rotterdam wordt ook gekeken naar het opwekken van energie boven de parkeerplaats in de vorm van zonnecarports. In Schijndel wordt naast de PV-panelen ook nieuwe laadinfrastructuur geïnstalleerd.			
Reductie potentieel	-0,5%			
Verantwoordelijke afdeling	Facilicom Energiemanagement			
Overige stakeholders	Sustainability manager, Facility manager FG			
Planning	2021	2022	2023	2024
	-0,5%	-0,5%	-0,5%	-0,5%

Elektriciteitsbehoefte groen inkopen met Nederlandse garanties van oorsprongen.

Toelichting	Vanaf juli 2021 wordt er groene energie ingekocht. Uiterlijk in 2023 wordt voor het overgrote deel van Facilicom haar panden elektriciteit groen ingekocht, waardoor de totale CO ₂ -uitstoot van de panden met 70% zal afnemen.			
Reductie potentieel	70%			
Verantwoordelijke afdeling	Facilicom Energiemanagement			
Overige stakeholders	Sustainability manager, Facility manager FG			
Planning	2021	2022	2023	2024
	-%	-%	-70%	-70%

Bijlage 1: Monitoring KPI's

In deze bijlage worden de KPI's, waarvoor Facilicom geen doelstelling heeft bepaald, geanalyseerd. De analyse wordt uitgesplitst in de *eerder geïdentificeerde energiestromen* binnen Facilicom. Dit resulteert in vier subsecties in deze bijlage. Ten eerste de scope 1 en de scope 2 emissies als gevolg van het wagenpark bestaande uit de personen- en bedrijfsauto's en materieel. *Ten tweede de directe emissies*, scope 1 emissies, als gevolg van het gasverbruik in de panden van Facilicom. In *subsectie 6.3* wordt er ingegaan op de scope 2 emissies van Facilicom, de enige energiedrager in scope 2, het elektriciteitsverbruik in de panden. Ten slotte wordt in *subsectie 6.4* aandacht besteed aan de emissies voortkomend uit business travel. In deze analyse worden de *gemonitorde KPI's* gebruikt om de analyse te ondersteunen.

A.1 Uitstoot wagenpark

Het totale brandstofverbruik wordt op basis van facturen vastgesteld. De afdeling wagenpark Facilicom ontvangt maandelijks de factuur van BP. Daarnaast ontvangen de wagenparkbeheerders van Synorga, Degenaar, Traffic Group en Kleentec ook minimaal maandelijks facturen van het door middel van tankpassen gekochte brandstof. De uitstoot van het conventionele wagenpark van 2004 auto's zorgde in het basisjaar, 2019, voor 80 procent van de volledige CO₂-uitstoot van Facilicom (Tabel 5: KPI rij 1). Jaarlijks wordt op 1 januari van het opvolgende jaar opgemaakt hoeveel auto's Facilicom in het rapportagejaar had rijden. Voor de bedrijfsvoering van Facilicom worden veel kilometers gereden om diensten op locatie uit te voeren. Daarom wordt er actief gekeken hoe de CO₂-uitstoot per conventionele en elektrische auto kan worden geminimaliseerd (Tabel 5: KPI rij 2 en rij 4). Er is gekozen voor deze maatstaf, omdat het voor een bedrijf met de activiteiten van Facilicom niet mogelijk is om zonder wagenpark dezelfde productiviteit te hebben. In 2019 was de gemiddelde uitstoot van een conventionele (bedrijfs-)auto 6,82 ton CO₂. Dit gemiddelde is onafhankelijk van de krimp of groei van het concern Facilicom, omdat dit alleen afhankelijk is van de gemiddeld aantal liters brandstof, die door een auto worden verbruikt.

Daarom geldt dit gemiddelde als een belangrijke maatstaf om te bepalen of het wagenpark bijdraagt aan CO₂-reductie in relatieve zin. Het doel van Facilicom is om de consumptie van liters benzine, diesel en lpg te verlagen. Dit is ook gelukt in 2021 met een gemiddelde reductie van 22% per conventionele auto. Dit resultaat is een combinatie van de (gedwongen) afname van het aantal gereden kilometers en de energiezuinigere auto's, waarvan Facilicom gebruik maakt.

Facilicom zet al jaren in op de aanschaf van energiezuinigere auto's en stimuleert medewerkers middels stimuleringsmaatregelen te kiezen voor een auto rijdend op duurzame brandstoffen. Medewerkers kunnen bijvoorbeeld een thuislaadpaal opnemen in het leasebudget en brandstof van een elektrische auto wordt niet meegenomen in het leasebedrag. Door deze financiële prikkels wil Facilicom medewerkers uit zichzelf laten kiezen voor een elektrische auto. De aanschaf van auto's volledig rijdend op duurzame brandstoffen heeft de voorkeur en wordt daarom gemonitord en gestimuleerd door middel van deze financieel gunstige regelingen vanuit Facilicom (Tabel 5: KPI rij 5). Als het percentage toeneemt van het aantal auto's rijdend op duurzame brandstoffen, zal de gemiddelde uitstoot per auto ook afnemen, omdat de medewerkers in dat geval geen gebruik meer maken van een conventionele auto, die per definitie onzuiniger is in gebruik. De elektrische auto wint aan populariteit binnen het wagenpark van Facilicom zoals ook weer blijkt uit de stijging van het aantal elektrische auto's in 2021. Om in 2030 CO₂ neutraal te zijn, moeten alle auto's in 2030 rijden op duurzame brandstoffen.

Naast de aanschaf van energiezuiniger auto's, kan de gemiddelde uitstoot worden teruggedrongen door diensten op afstand te leveren middels teleconferencing. Door de Corona pandemie in 2020 is het aantal gereden kilometers per auto (noodgedwongen) afgenomen. Deze sterke afname van gereden kilometers heeft natuurlijk een direct effect op de CO₂-uitstoot van het wagenpark. Het doel is om een deel van deze significante reductie in van het wagenpark te behouden in de toekomst.

Maatregelen dienen zich te richten op het (deels) behouden van het lagere aantal zakelijke kilometers als een gevolg van het verplichte thuiswerken. Daarnaast moet gekeken worden naar de mogelijkheden om elektrisch rijden voor werknemers nog aantrekkelijker te maken en de huidige groei van 632% de komende jaren een passend vervolg te geven. Ook wordt het woon-werk verkeer van medewerkers onderzocht.

Tabel 7: Monitoring uitstoot wagenpark in detail

KPI	Waarde basisjaar: 2019	2020	2021	Voortgang tov basisjaar 2019
CO₂-uitstoot Wagenpark conventionele auto's totaal	14.691 ton CO ₂	11.918 ton CO ₂	10.905 ton CO ₂	- 26 %
CO₂-uitstoot wagenpark per conventionele auto	6,82 ton CO ₂ /auto	5,61 ton CO ₂ /auto	5,34 ton CO ₂ /auto	- 22 %
CO₂-uitstoot Wagenpark elektrische auto's totaal	38,2 ton CO ₂	79,82 ton CO ₂	195,73 CO ₂	+413 %
CO₂-uitstoot wagenpark per elektrische auto	1,53 ton CO ₂ /auto	0,81 ton CO ₂ /auto	1,07 CO ₂ /auto	- 30 %
Percentage auto's van totaal rijdend op duurzame brandstoffen	1,15 %	4,45 %	8,22 %	+ 632 %
Aantal auto's per miljoen euro omzet	2,23 auto's/mln. €	2,25 auto's/mln. €	1,88 auto's/mln. €	- 16 %

A.2 Uitstoot gasverbruik

De uitstoot van het gasverbruik zijn net als het wagenpark directe emissies en vallen in scope 1. Dit houdt in dat de CO₂-emissies plaatsvinden bij het verbruik. Daar aardgas niet duurzaam opgewekt kan worden moeten in 2030 alle panden van Facilicom door middel van bijvoorbeeld elektriciteit verwarmd worden om in 2030 CO₂ neutraal te kunnen zijn. Daarom is het belangrijkste doel van Facilicom wat betreft gasverbruik om in 2030 alle beheerde panden van aardgas af te hebben. Daarom wordt jaarlijks gemonitord welk percentage van de gebouwen van het gas af zijn en hoeveel gas er nog verbruikt wordt in de verschillende panden (Tabel 6). Op dit moment zijn er een aantal panden dat niet verwarmd wordt, omdat dit opslagruimtes zijn. De Binderij 44, Dr. A.F. Philipsstraat 13B. Daarnaast worden twee gehuurde panden, Palmpolstraat 27-29 & Laan van Oversteen 2-18 gasloos verwarmd. Dit zorgt voor een percentage van 13%. Deze 4 panden zorgen voor 5% van het totale vloeroppervlak.

De CO₂-uitstoot als gevolg van het gasverbruik per vierkante meter is in 2021 met 3% toegenomen. Een relatief koude winter en de terugkeer naar kantoor van vele medewerkers is hier een verklaring voor. Deze trend is echter niet wenselijk en er zal dan ook gekeken worden naar passende besparingsmaatregelen.

Facilicom is slechts eigenaar van een beperkt aantal gebouwen en huurder van de meeste gebouwen. Facilicom is eigenaar van 3 van de 31 gebouwen. Respectievelijk Karel Doormanweg 4, Geysendorfferweg 5 en Van Leeuwenhoekweg 1. Dit houdt in dat Facilicom tijdens de contractonderhandelingen moet aandringen op het verduurzamen van het gebouw. Echter zorgen deze 3 eigen gebouwen voor 45% van het totale vloeroppervlak.

Dus heeft het verduurzamen van de panden in eigen beheer hoge prioriteit. De Zekeringstraat 1A zorgt voor 9% van het vloeroppervlak en maar liefst voor 21% van het totale gasverbruik in 2019. De Zekeringstraat 1A is echter niet in eigendom van Facilicom, waardoor maatregelen voor dit pand zich zullen moeten richten op het verduurzamen in overleg met de verhuurder.

Tabel 8: Monitoring uitstoot gasverbruik in detail

KPI	Waarde basisjaar: 2019	2020	2021	Voortgang tov basisjaar 2019
CO₂-uitstoot gas panden totaal ton CO₂	482 ton CO ₂	469 ton CO ₂	496 ton CO ₂	3 %
CO₂ uitstoot stadswarmte panden totaal STEG (ton CO₂)	26 ton CO ₂	26 ton CO ₂	25 ton CO ₂	- 4 %
CO₂-uitstoot gas panden naar vloeroppervlakte	0,0113 ton CO ₂ / m ²	0,0110 ton CO ₂ / m ²	0,0465 ton CO ₂ / m ²	322%
Percentage Facilicom panden gasloos	13 %	13 %	13 %	0 %
Pand x	Nog geen maatregelen gemonitord, waardoor geen uitspraak over de effectiviteit gedaan kan worden			-

A.3 Uitstoot elektriciteitsverbruik

De uitstoot als gevolg van het elektriciteitsverbruik is in het basisjaar 14% van de totale uitstoot (Tabel 7: KPI rij 1). Uit de gegevens van de verschillende gebouwen komt naar voren dat er een groot verschil zit tussen de gebouwen qua energielabel. Dit energielabel geeft een goede indicatie van hoe energiezuinig het gebouw is. De maatregelen om het elektriciteitsverbruik terug te dringen zullen per gebouw worden geïmplementeerd, waardoor het elektriciteitsverbruik van de gebouwen de meeste informatie geven. Doordat deze gebouwen elk jaar met het jaar ervoor vergeleken kunnen worden zijn dit beheersbare en beïnvloedbare KPI's door Facilicom (Tabel 7: KPI rij 5). Daarnaast geeft de elektriciteit uitstoot naar vloeroppervlakte eenduidige informatie over de voortgang op concernniveau (Tabel 7: KPI rij 2). In 2020 is er een reductie van de CO₂-uitstoot per vierkante behaald van 13 %. Dit is deels te verklaren door de beperkte bezetting als resultaat van het verplichte thuiswerken, waardoor apparaten in de kantoorpanden minder vaak aan stonden.

De uitstoot van elektriciteitsverbruik is tweeledig. Aan de ene kant wil Facilicom het verbruik van elektriciteit terugdringen. Dit kan door het uitvoeren van maatregelen en op deze manier ook het energielabel van het pand verbeteren. Ionisatie van de panden, waarbij hoofdkantoor Karel Doormanweg 5 als voorbeeld dient, lijkt een positief gevolg te hebben op het verbruik. Door in te zoomen op het elektriciteitsverbruik per pand na het uitvoeren van werkzaamheden kan bepaald worden of een maatregel heeft geholpen ten opzichte van het basisjaar (Tabel 7: KPI rij 5).

Naast het elektriciteitsverbruik te verminderen koopt Facilicom energie duurzaam in en gaat zij zelf energie opwekken. Het in 2019 aangekochte Degenaar Gevelonderhoud wekt 6564 kWh op als gevolg van zonnepanelen, maar Facilicom wil het percentage van eigen opwekking vergroten (Tabel 7: KPI rij 3). In 2018 heeft Facilicom grootschalig zonnepanelen willen aankopen, maar is er geen subsidie verkregen. In 2021 zijn serieuze stappen gezet ten opzichte van het basisjaar 2019. In 2022 zullen er zonnepanelen worden geplaatst op het pand in Schijndel en Rotterdam. Vanaf januari 2022 koopt Facilicom zijn groene energie in met Nederlandse GVO's (Tabel 7: KPI rij 4).

Tabel 9: Monitoring uitstoot elektriciteitsverbruik in detail

KPI	Waarde basisjaar: 2019	2020	2021	Voortgang tov basisjaar 2019
CO₂-uitstoot elektriciteit panden totaal	2308 ton CO ₂	2156 ton CO ₂	2035 ton CO ₂	- 13 %
CO₂-uitstoot elektriciteit panden naar vloeroppervlakte	0,0499 ton CO ₂ / m ²	0,0466 ton CO ₂ / m ²	0,0465 ton CO ₂ / m ²	- 13 %
Percentage van totale verbruik groene stroom met Nederlandse GVO	1,8 %	1,5 %	2,2 %	20 % ¹
Percentage zelf opgewekte energie van totale verbruik	0,16 %	0,16 %	0,16 %	Geen verandering
Pand X	Nog geen maatregelen gemonitord, waardoor geen uitspraak over de effectiviteit van de maatregelen gedaan kan worden			-

A.4 Uitstoot Business travel

Business travel is het vervoer van medewerkers onder werktijd. Het woon-werkverkeer is dus niet meegenomen in de business travel. De uitstoot als gevolg van business travel is geschat aan de hand van de declaraties. Dit houdt in dat de resultaten met een bepaalde mate van onzekerheid geïnterpreteerd dienen te worden. Voor business travel is het van belang om te realiseren dat de vorm van gekozen vervoer door medewerkers van invloed is op de CO₂ uitstoot. Daarom is het voor Facilicom goed om te zien dat het overgrote deel van Nederland en dus ook de medewerkers van Facilicom bezig zijn met duurzame(re) keuzes te maken.

Door de Corona pandemie in 2020 is de het aantal gereden zakelijke kilometers per medewerker min of meer noodgedwongen afgenomen. Deze sterke afname van kilometers heeft natuurlijk een direct effect op de CO₂-

¹ Alleen Synorga koopt momenteel groene stroom in. Zij hebben minder verbruikt, waardoor percentage afnam.

uitstoot business-travel. Het doel was om een deel van deze grote reductie in CO₂-uitstoot business-travel te behouden in 2021. Dit is met een percentage van -37% gelukt. Ook is er de mogelijkheid aan medewerkers geboden om zakelijke reizen met een NS businesscard te doen. Door de corona uitbraak is de trein een onveiliger vervoersmiddel dan de eigen auto, maar desondanks is er zelfs in 2021 een toename van het aantal OV kilometers te zien. Dus het stimuleringsbeleid van Facilicom om gebruik te maken van het OV zal zeker gaan bijdragen aan een kleinere uitstoot als gevolg van zakelijke kilometers.

Facilicom kan door open en transparante communicatie bijdragen aan een gedragsverandering van de medewerkers, wanneer zij de keuze maken voor hun transportmodaliteit om hun werk gerelateerde verplaatsing te doen. Deze gedragsverandering zal een positief effect hebben op de gestandaardiseerde waarde van business travel naar omzet. De business travel totaal is mede afhankelijk van de groei en de krimp van het bedrijf Facilicom (Tabel 8). Op dit moment wordt er erg veel gebruik gemaakt van de privé auto, mede ingegeven door de soms moeilijk bereikbare klanten van Facilicom.

Tabel 10: Monitoring uitstoot business travel

KPI	Waarde basisjaar: 2019	2020	2021	Voortgang tov basisjaar 2019
Business travel totaal	451 ton CO ₂	307 ton CO ₂	283 ton CO ₂	-37%
Business travel uitstoot per mln.€ omzet	0,46 ton CO ₂ / mln. €	0,31 ton CO ₂ / mln. €	0,24 ton CO ₂ / mln. €	-48%